

Cwestiwn Ymchwil - 'I ba raddau y mae defnyddio cwestiynau penagored fel offeryn addysgeg yn effeithio ar gyfranogiad disgyblion yn ystod trafodaethau dosbarth?'

Mae'r prosiect ymchwil hwn yn seiliedig ar effaith defnyddio cwestiynau penagored mewn amgylchedd ystafell ddosbarth a sut y gall yr offeryn addysgegol hwn effeithio ar ymgysylltiad disgyblion. Ond beth yw cwestiynau penagored? Mae techneg cwestiynu cwestiynau penagored yn gofyn am ymateb cywrain, yn lle'r ymatebion sylfaenol 'ie' neu 'na'. Noda Jaynes (2015) bod y strategaeth yn gofyn am lefel ddyfnach o feddwl, oherwydd yr ymateb estynedig y bydd yn rhaid i'r disgyblion ei roi, a fyddai'n annog dyfnder dysgu mwy ac a allai o bosibl godi safonau, a dyna mae Donaldson (2015) yn ei annog. Mae'n hanfodol bwysig ein bod ni fel addysgwyr yn defnyddio'r strategaeth hon er mwyn annog disgyblion i ymchwilio yn ddyfnach i'w gwybodaeth, er mwyn hyrwyddo dilyniant mewn dysgu ac annog disgyblion i gyrraedd eu potensial llawn.

At hynny, mae yna lawer o ddamcaniaethau a fyddai'n cefnogi'r defnydd o ddefnyddio'r offeryn addysgeg o holi penagored megis Piaget. Awgryma Yue (2013) y byddai defnyddio 'camau datblygiad gwybyddol' Piaget yn hyrwyddo defnydd yr offeryn hwn o fewn amgylchedd ystafell ddosbarth. Mae hi'n cyflwyno'r ddamcaniaeth ac yn nodi y daeth Piaget i'r casgliad bod pedwar cam yn natblygiad dysgu plant. Fodd bynnag, ar gyfer y maes penodol hwn, byddai Piaget yn cefnogi'r defnydd o gwestiynau penagored, gan eu bod yn dilyn damcaniaeth Piaget, dylai addysgwyr gynnwys cwestiynau a fydd yn ffurfio eu gwybodaeth eu hunain a'u syniad eu hunain, sef union bwrpas yr offeryn addysgeg hwn. Byddai damcaniaeth Piaget yn cefnogi defnydd y strategaeth hon ymhellach gan ei bod yn awgrymu y dylai plant ddysgu trwy brofiad, a gellir gwneud hyn trwy roi cyfle i ddisgyblion drafod a thrafod atebion/syniadau fel ymateb i gwestiynau penagored. Yn yr un modd, byddai Dewey (1986) yn cytuno â'r syniad o addysgwyr yn gofyn cwestiynau penagored, gan fod hyn yn rhoi cyfle i ddisgyblion adeiladu ar eu profiadau a'u gwybodaeth. Mae'n amlwg, wrth gyfeirio at waith y damcaniaethwyr hyn, y gall defnyddio cwestiynau penagored ddefnyddio'r offeryn hwn i gyfoethogi dysgu, ac y byddai damcaniaeth adeiladol (constructivist theory) yn cefnogi'r syniad hwn. Gall Tacsonomeg Bloom (2001) gynorthwyo addysgwyr i feddwl am lefel y meddwl beirniadol sy'n digwydd o bob cwestiwn a ofynnir, trwy ddadansoddi'r siart (gweler Rhan 2 - 2) i weld enghreifftiau o gwestiynau posibl ar gyfer y disgyblion. Trwy ddyfeisio cwestiynau penagored sy'n bresennol yn y lefelau uwch o 'Tacsonomeg Bloom', awgrymir y bydd y dysgwyr yn datblygu eu sgiliau meddwl beirniadol ac yn ffordd fwy effeithiol o ddatblygu sgiliau a gwybodaeth disgyblion, o'u cymharu â chwestiynau syml sydd yn canolbwyntio ar y lefelau is yn unig. Felly, byddai Bloom yn cytuno y gall defnyddio cwestiynau penagored fod yn ffordd effeithiol o ddatblygu sgiliau hanfodol a byddai'n argymhell addysgwyr sy'n defnyddio'r offeryn pedagogaid hwn oherwydd gall sicrhau bod pob myfyriwr yn cael ei ysgogi ar bob un o chwe lefel y parth gwybyddol.

Ond pam arall y dylai addysgwyr ddefnyddio'r offeryn addysgegol hwn? Yn amlwg, gall gofyn y genre hwn o gwestiynau ysgogi trafodaethau defnyddiol ar gyfer y dysgwyr, gan ganiatáu iddynt feddwl o ddifrif am eu gwybodaeth a'u barn a deall barn a barn eu cyfoedion hefyd. Ymhellach, awgryma Costa (2007) os bydd addysgwyr yn gofyn cwestiynau penagored i'w dysgwyr i'w hannog i fod yn rhan o'r trafodaethau pwysig, yna byddant yn fwy tueddol o fod yn egniol yn ystod eu gwrs, a bod ymatebion astudiaeth a wnaeth, yn profi hyn. Mae hyn felly'n awgrymu y dylai addysgwyr ddefnyddio cwestiynu a thrafodaethau gan y gallai annog disgyblion i fod yn fwy egniol a diddorol yn y wers. At hynny, mae offeryn addysgegol cwestiynau penagored yn cael ei ystyried yn ffordd bwerus a gwerth chweil o herio myfyrwyr ac annog myfyrwyr i gyrraedd eu potensial llawn, fel y mae Neely (2019) yn awgrymu. Mae cwestiynau penagored hefyd yn cael eu hystyried yn ddefnyddiol yn amgylchedd yr ystafell ddosbarth oherwydd gall yr offeryn addysgegol gynorthwyo addysgwyr i greu amgylchedd dysgu cyfoethog, trwy ddatblygu ystod o sgiliau, megis annibyniaeth a chyfathrebu. Byddai Collier (2018) yn cytuno â'r datganiad blaenorol gan ei bod yn awgrymu eu bod yn arf dominyddol a phwerus. Fodd bynnag, er bod llawer yn hyrwyddo'r

offeryn penodol hwn fel offeryn addysgeg defnyddiol, mae'n bwysig nodi efallai na fydd y strategaeth hon yn gweithio cystal i rai addysgwyr oherwydd efallai na fydd disgyblion am gyfrannu nac ymateb i'r cwestiynau penagored sydd gofynnwyd iddynt, a allai achosi problemau neu na allai gyfoethogi'r amgylchedd dysgu fel yr awgrymwyd.